

Mindre meddelelser

Iagttagelser, som er godkendt af sjældenhedsudvalget, er mærket med stjerne (*).

Records approved by the rarity-committee are marked with asterisk ().*

IAGTTAGELSER FRA 1967-69 AF

LILLE GRÅSISKEN (*Carduelis flammæa cabaret* (P. L. S. MÜLLER)) I DANMARK

Da min sammenstilling af de hidtidige, danske iagttagelser af Lille Gråsiken (*Carduelis flammæa cabaret* (P. L. S. MÜLLER)) med få undtagelser kun er ført a jour til maj 1967 (HALD-MORTENSEN, P., 1970: Lille Gråsiken (*Carduelis flammæa cabaret* (MÜLLER)) som ynglefugl i Danmark. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 64: 163-193), skal her bringes en oversigt over de seneste iagttagelser fra årene til og med 1969.

Jeg takker observatørerne, som har givet mig oplysninger. Navnene vil være anført ved iagttagelserne. Er ingen nævnt, har jeg selv set fuglene. Kun upublicerede iagttagelser er medtaget; og observationer, som ligeså vel kunne vedrøre nominatformen, er udeladt.

1967:

Blokhus Plantage: 1 hørt d. 8. juli i den vestlige del af plantagen (O. LÆSSØE).

1968:

Fanø Plantage: Henved 100 fugle, hvoraf adskillige juv. set i bjergfyrtårner (*Pinus mugo*), d. 13. juli (J. ESKILDSEN).

Varde Søndre Plantage: Arten konstateres overflyvende på tre dage i midten af juli (T. THELLE). Blåvandshuk: 2 ses over den lille plantage ved Vestgården, d. 17. august; og 1 over fuglestation d. 24. august.

1969:

Myrtue Plantage: 1 par set d. 5. juli (K. FROST LARSEN).

Lille plantage E. f. Oksby: 1 rede med 4 æg fundet d. 15. juni. Ungerne udføjede d. 28. juni (fundet nærmere omtalt i ovennævnte artikel) (O. POULSEN m. fl.).

Oksby Plantage: 15-20 individer, især ungfugle,

set mellem d. 26. juli og d. 2. august (J. B. BRUUN).

Fil Sø: 15, sikkert underartsbestemt, sad og spiste frø af siv, d. 15. oktober (K. FROST LARSEN). Hesselø: 1 underartsbestemt, d. 28. april (J. RABØL).

Tved Plantage: 2 ♀♀ i birkekultur (*Betula pubescens*), d. 24. december.

I 1967-69 er fuglene i yngletiden desuden mere eller mindre tilfældigt set på følgende kendte lokaliteter: Rømø Plantage (I. TRAP-LIND), Nyminde Plantage, Husby Plantage (N.-E. FRANZMANN m. fl.), Thorup Plantage (S. NORUP m. fl.), Nystrup Plantage, Hanstholmreservatet, Tved Plantage og Bunken Plantage (K. GLAHDER).

Lille Gråsiken må nu anses for at være en veletableret ynglefugl på den jyske vestkyst, og flere iagttagelser antyder tillige, at den er ekspanderende. Endnu i maj kan fuglene strejfe omkring, og fra midten af juli forlader de ynglepladserne. Det er derfor kun rimeligt at mistænke iagttagelser fra den mellemliggende periode for at vedrøre yngleforekomster. Som nye, mulige ynglelokaliteter kan på dette grundlag nævnes: Fanø Plantage, Myrtue Plantage, plantagen øst for Oksby og Blokhus plantage.

POUL HALD MORTENSEN

Zoologisk Museum, Universitetsparken 15,
2100 København Ø.

SUMMARY: Observations from 1967-69 of Lesser Redpoll (*Carduelis flammæa cabaret* (P. L. S. MÜLLER)) in Denmark. - This note is a supplement to a larger paper (HALD-MORTENSEN *loc. cit.*) on the Lesser Redpoll as a new breeding bird in Denmark. It is stated that the species is well-established and probably expanding in western Jutland. Four new possible breeding localities have been found since 1966. Two females seen feeding on *Betula pubescens* in Northwest Jutland on 24. December 1969 represent the only winter record in the period concerned.

ALBATROS (*Phoebetria fusca/palpebrata*)*
SET VED BLÅVANDSHUK

En mørkebrun albatros af slægten *Phoebetria* er to gange i efteråret 1970 iagttaget ved Blåvandshuk, d. 14.9. af JENS OLE BYSKOV og d. 24.10. af en hel række observatører, meddelt af JAN ERREBO. Nedenstående beskrivelse er udfærdiget af JENS OLE BYSKOV.

Helhedsindtryk: Stor mørk havfugl med enormt smalle og lange vinger.

Hoved og hals: Hovedet og halsen var ret lange og kraftige. De var mørkebrune eller sorte. Næbbet var langt, kraftigt og sort. Det lignede et meget stort malleknæb, idet det var tydeligt afrundet i spidsen, og ikke spidset som Sule (*Morus bassanus*).

Kroppen: Kroppens overside var ensfarvet mørkebrun. Halen var kort, lidt tilspidset og mørkebrun som det øvrige af fuglens overside. Undersiden af kroppen var lysere end oversiden og vingundersiden. Farven var nærmest mørkegrå.

Vingerne: Vingerne var særdeles lange og meget smalle (skråpevinger). De havde et vingefang på mindst 2 meter. Armen var næsten dobbelt så lang som hånden. Vingernes overside var ensfarvet mørkebrun. Undersiden havde samme farve som oversiden, med en meget smal grå midte, der sikkert kun bemærkedes på grund af den korte afstand.

Flugt: Den havde glideflugt i al den tid, jeg kunne følge den i kikkerten, hvilket var ca. 2 kilometer. Under glideflugten bevægedes hånden ganske lidt, sikkert på grund af det stille vejr, hvorimod armen blev holdt helt stiv. Den gled ganske lavt hen over vandet og ændrede på intet tidspunkt højde under flugten.

Iagttagelsesomstændigheder: Albatrossen kom langsomt glidende langs stranden og svævede over revet. Den fortsatte ned forbi min observationspost uden for bunkeren på ca. 60 meters afstand. Den fløj skråt udefter og forsvandt i revet i sydvestlig retning. Set kl. ca. 7.45. Vejret: det var overskyet og vinden var SØ styrke 4. Kikkert: Kowa 10×50. Jeg havde kun enkelte Sølvmåger (*Larus argentatus*) at sammenligne den med, men alligevel fik jeg et godt indtryk af vingefangets størrelse. Vingelængden syntes næsten dobbelt så lang som Sølvmågens. Kropstørrelsen var betydeligt større end Svartbagens (*Larus marinus*).

I begge tilfælde mener observatøren, at fuglen entydigt kan bestemmes til Sodfarvet Albatros (*Phoebetria fusca*). Ifølge LEARMONTH (Emu 60: 103-07 (1960)), citeret efter WARHAM, J. *et al.* (Brit. Birds 59: 376-84 (1966)) er det dog ikke muligt at skelne ungfugle af Lysrygget Sodfarvet Albatros (*Phoebetria palpebrata*) og Sodfarvet Albatros fra hinanden, og sjældenhedsudvalget har

derfor kun ment at kunne godkende fuglen som *Phoebetria* sp..

Andre forvekslingsmuligheder er blevet udelukket. Det drejer sig om den Sortfodede Albatros (*Diomedea nigripes*), der kun er udbredt i Stillehavet og aldrig er iagttaget i Atlanten. Den har i alle dragter hvidt på forhovedet samt en tydelig mørkegrå midte på vingundersiderne.

De øvrige albatrosser har alle i samtlige dragter mere eller mindre hvidt på hovederne og på undersiderne af vingerne.

Den kan desuden forveksles med Kæmpestormfugl (*Macronectes giganteus*), som dog har gråt eller hvidt hovede samt gulligt eller grågrønligt næb.

Endelig kan den forveksles med den etårige Sule, som også har ensfarvet mørkebrun dragt. En Sule har også glideflugt, men altid kun over kortere distancer. Når den efter endt glideflugt bevæger vingerne, bruger den både armen og hånden. Vingernes form er også anderledes end albatrossers. Den har en betydeligt større kno, hvilket giver den på kortere afstande et lidt skråpeligende udseende. Endelig er den næb og hale meget tilspidset.

JENS OLE BYSKOV

Det er meget sandsynligt, at de to observationer refererer til samme fugl, idet *Phoebetria*-albatrosser er ekstreme sjældenheder i Europa, idet kun *Phoebetria palpebrata* tidligere er truffet (én gang i Frankrig).

NIELS BEHRENDT
ERIC SCHAMBURG
MICHAEL POULSEN
KARSTEN WINDING
JENS OLE BYSKOV
Ørevadsvej 20,
2400 Kbh. NV

BJARNE LARSEN
SØREN THUESEN
JØRGEN GRØNNE
OLE NØHR
JAN ERREBO
Sejerøvej 6,
6700 Esbjerg

SUMMARY: Sooty Albatross (*Phoebetria fusca*) or Light-mantled Sooty Albatross (*P. palpebrata*) observed at Blåvandshuk in Western-Jutland. – Probably the same specimen was observed on two occasions, 14. September and 24. October 1970, from the westernmost point of Denmark, as it glided near the coast. A description of the bird is given. As young birds of these two species cannot be separated with certainty (LEARMONTH, *op. cit.*), the bird has been approved by the rarity-committee as *Phoebetria* sp.* Only *P. palpebrata* has been recorded before in Europe (once in France).

HÆTTEMÅGE, HVIDRYGGET RYLE og TRÆSVALE I GRØNLANDSKE FARVANDE

Under flere sørejser i vestgrønlandske farvande har jeg truffet nogle fuglearter, som kun få gange er blevet påvist i disse områder:

HÆTTEMÅGE (*Larus ridibundus*)*: En udfarvet fugl i yngledragt opholdt sig d. 25.5.1969 ved iskanten på position 59°54'N, 48°55'V sydvest for Nanortalik. Sammen med andre fuglearter fulgte Hættemågen skibet i ca. 1 time. Iflg. F. SALOMONSEN: Fuglene på Grønland. København 1967, foreligger indtil nu 11 fund af denne art fra Grønland.

HVIDRYGGET RYLE (*Calidris fuscicollis*)*: D. 15.6.1970 iagttog jeg, i stærkt blæsevejr (SSE 7-8 Beaufort), på Fyllas Banke ca. på højde med Godthåb på position 64°14'N, 53°07'V, en Hvidrygget Ryle, som i længere tid fløj omkring skibet, uden dog at sætte sig for at hvile. På afstand og indtil 4 meter var alle kendetegn for denne art klart erkendelige. SALOMONSEN (*op. cit.*) omtaler til 1967 21 forekomster på Grønland, hvoraf kun 6 i dette århundrede.

TRÆSVALE (*Iridoprogne bicolor*)*: D. 26.6.1970 rastede en Træsvaler på position 62°21'N, 53°30'V vest for Danas Banke, på skibet. Det var stærk blæst (i dagens forløb 7-8-5 Beaufort), og fuglen var meget udmattet. Det lykkedes mig at fange og fotografere den. Jeg indsamlede eksemplaret til Zoologisk Museum i Berlin. SALOMONSEN (*op. cit.*) omtaler til nu tre fund fra Grønland.

KURT LAMBERT

25 Rostock, Stephanstrasse 12

SUMMARY: Observations of Blackheaded Gull (*Larus ridibundus*)* White-rumped, Sandpiper

(*Calidris fuscicollis*)* and Tree Swallow (*Iridoprogne bicolor*)* from the Davis Strait west of Greenland.

TINKSMED (*Tringa glareola*)

YNGLENDE I KASSER

Ved et besøg 23. maj 1968 på Nørholm Hede 10 km nordøst for Varde konstaterede jeg 2 ynglepar af Tinksmæd (*Tringa glareola*) ved en vandfyldt tørvegrav. Straks ved ankomsten til stedet sås 3 ængsteligt omkringflyvende fugle. Heraf vendte den ene bestandigt tilbage til en af tørvegravens to »bænke«, på hver af hvilke der var placeret en, formodentlig ande-, kasse. Disse var rektangulært formede og havde næsten hele den ene endeseide, der i det store og hele manglede beklædning, som indgangshul. Herfra og ned til jorden gik et kort, skråt placeret brædt, på hvilket det omtalte individ som oftest stod og trippede.

Da det efter store vanskeligheder lykkedes at komme ud til kassen, åbenbares i dennes ene hjørne 6 daggamle Tinksmædeunger på et løst underlag af visne græsser. Fra bredden iagttoges lidt senere endnu en fugl liggende, antagelig på æg, i kasse nr. 2, som det ikke var muligt at nå ud til.

Der iagttoges ingen Tinksmæde ved graven i yngletiden 1969; formentlig fordi en mindre koloni af Hættemåge (*Larus ridibundus*), der hidtil havde ynglet ved en anden sø på heden, nu totalt dominerede stedet.

HENRIK SCHØTT

Højvangs Tværvej 8, 6700 Esbjerg

SUMMARY: Two instances of Wood Sandpipers (*Tringa glareola*) nesting in boxes placed on the ground (probably put up for nesting ducks) are described.